BIG InfoMonitor

InfoDług

OGÓLNOPOLSKI RAPORT O ZALEGŁYM ZADŁUŻENIU I KLIENTACH PODWYŻSZONEGO RYZYKA

Marzec 2012
19 EDYCJA

www.InfoDlug.pl

Ogólnopolski raport o zaległym zadłużeniu i klientach podwyższonego ryzyka

19. edycja

Wstęp 3

O raporcie InfoDług 4

InfoDług w liczbach 5

Profil klienta podwyższonego ryzyka 6

Łączna kwota zaległych płatności 7

Kwota zaległych płatności w podziale na województwa 8

Liczba klientów podwyższonego ryzyka 10

Liczba zadłużonych w poszczególnych województwach 11

Liczba klientów podwyższonego ryzyka na 1000 mieszkańców 12

Liczba klientów podwyższonego ryzyka, a kwota zadłużenia 13

10 najbardziej zadłużonych osób w Polsce 14

Liczba osób, które spłaciły swoje zobowiązania 15

Profil klienta podwyższonego ryzyka w Warszawie 16

Liczba klientów podwyższonego ryzyka 17

Warszawa na tle województwa mazowieckiego 18

Wstęp

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy 19. edycję raportu InfoDług, ogólnopolskiego, kompleksowego raportu o zaległych zobowiązaniach płatniczych Polaków.

Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. wspólnie z Biurem Informacji Kredytowej S.A. i Związkiem Banków Polskich systematycznie od prawie 5 lat, w ramach działań edukacyjnych i informacyjnych, analizują opóźnienia w regulowaniu zobowiązań przez polskich konsumentów. Regularnie pokazujemy, kim jest klient podwyższonego ryzyka i jaki jest stan jego zobowiązań płatniczych.

Dane zawarte w 19. edycji raportu InfoDługu przynoszą niepokojące informacje. Po okresie stabilizacji znowu wyraźnie wzrosła liczba niesolidnych dłużników i jest najwieksza od początku monitorowania tego zjawiska. Obecnie z długami nie radzi sobie 2 158 708 Polaków. W porównaniu do listopada 2011 roku grupa ta powiększyła się o 4%.

Łączna kwota przeterminowanych płatności nadal rośnie w podobnym tempie jak w poprzednich miesiącach, czyli o 1,5 – 2 miliardy złotych w skali 3 miesięcy. Całkowita kwota zaległych zobowiązań wynosi obecnie 35,75 miliardów złotych i jest ona wyższa o 4% niż w listopadzie.

Z najnowszej edycji raportu InfoDług wynika, że ponad jedna trzecia (35,74%.) wszystkich zaległych zobowiązań to małe kwoty, które nie przekraczają 2000 zł. Warto podkreślić, że tylko co piąte (22,20%) niespłacane zobowiazania to zaległości powyżej 10 000 zł.

Pocieszający może być fakt, że nieznacznie wzrosła kwota średniego zadłużenia na jednego Polaka. Obecnie wynosi ona 16 561 zł, a jeszcze w listopadzie 16 477 zł - zatem średni dług wzróśl o 84 zł, zaledwie o 0,5%.

Dane wskazują na wzrost liczby klientów podwyższonego ryzyka na 1000 mieszkańców o 0,2 pp względem wyników z poprzedniego raportu. Obecnie średnia dla całej Polski wynosi 57 osób. Zdecydowanie najwięcej niesolidnych dłużników pochodzi z województwa zachodniopomorskiego, gdzie na 1000 mieszkańców przypada 80 klientów podwyższonego ryzyka. Liczba ta uległa zmianie po raz pierwszy od sierpnia minionego roku.

W tej edycji szczególnie polecamy felieton pana Andrzeja Topińskiego, Głównego Ekonomisty Biura Informacji Kredytowej, w którym znajdziemy odpowiedź na pytanie, czy będą kłopoty z kredytami mieszkaniowymi we franku szwajcarskim?

Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi co do dalszego rozwoju zakresu raportu InfoDług, które moglibyśmy uwzględniać w jego kolejnych edycjach. Prosimy o kierowanie ich na adres InfoDlug@InfoMonitor.pl. Zachęcamy także do odwiedzenia naszej strony internetowej www.big.pl/InfoDlug

Zapraszam do lektury!

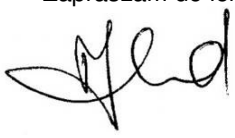

Mariusz Hildebrand
Prezes Zarządu
Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.

O raporcie InfoDług

Raport InfoDług powstaje w oparciu o informacje zgromadzone przez BIG InfoMonitor w Rejestrze Dłużników, dane z bazy Biura Informacji Kredytowej i Bankowego Rejestru Związku Banków Polskich. Jest to pierwszy w Polsce tego typu raport o profilu nierzetelnych konsumentów oraz ich zaległych zobowiązaniach, który pokazuje podział na województwa, wiek i płeć dłużników. Raport powstał w oparciu o dane określone zgodnie z Ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. W przypadku informacji przekazanych przez kredytodawców lub dostawców usług masowych są to długi przekraczające 200 złotych i przeterminowane powyżej 60 dni. W przypadku informacji przekazanych przez konsumentów – potwierdzone tytułem wykonawczym.

Raport publikowany co kwartał, ukazał się po raz pierwszy w sierpniu 2007 roku. Zachowanie wcześniej wypracowanego standardu opracowania danych, pozwala na wskazanie dynamiki zmian zjawiska niespłacanego zadłużenia opisywanego w raporcie.

Jak pokazują dane bankowe niespełna 95% Polaków spłaca zobowiązania terminowo, budując swoją pozytywną historię kredytową oraz wiarygodność finansową. Istnieje jednak wśród konsumentów **grupa klientów podwyższonego ryzyka, która czasowo nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań**. Należy jednak podkreślić różnicę pomiędzy osobami, które często nie z własnej winy znalazły się czasowo w trudnym położeniu, a osobami, które już zaciągając zobowiązanie wiedziały, że nie będą mogły się z niego wywiązać.

Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. ustala i weryfikuje wiarygodność finansową konsumentów i przedsiębiorców. **Wspiera banki i przedsiębiorców w minimalizowaniu ryzyka biznesowego i odzyskiwaniu zaległych należności poprzez prowadzenie Rejestru Dłużników BIG** oraz oferowanie dostępu do baz danych zawierających informacje gospodarcze na temat sumienności płatniczej przedsiębiorców i konsumentów. Korzystanie z tych informacji daje przedsiębiorcom i konsumentom możliwość minimalizowania ryzyka związanego z podejmowaniem współpracy z nowymi partnerami przy sprzedaży usług i produktów z wydłużonym terminem płatności, czyli **ochronę przed niewypłacalnymi i nieuczciwymi kontrahentami**.

Współpraca przedsiębiorcy z Biurem Informacji Gospodarczej umożliwia także **uzyskanie przewagi nad konkurencją** w danej branży poprzez unikanie współpracy z nierzetelnymi kooperantami, **zapewnia również najtańszą, skuteczną formę odzyskiwania należności** od kontrahentów zalegających ze spłatą zobowiązań.

Raport jest opracowywany przez zespół w składzie:
1. Marta Suchocka, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor
2. Lidia Roman, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor
3. Przemysław Barbrich, Związek Banków Polskich

Współpraca w przygotowaniu raportu:
1. Marcin Ledworowski, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor
2. Diana Borowiecka, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor

Każdorazowe wykorzystanie i cytowanie danych zawartych w niniejszym raporcie wymaga podania źródła oraz wiodącego autora raportu – **Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.**

InfoDług w liczbach

35,75 mld zł	łączna kwota zaległych płatności Polaków w marcu 2012 r.
27%	o tyle wzrosła łączna kwota niespłaconych zobowiązań Polaków w ciągu ostatniego roku
2 158 708	to liczba klientów podwyższonego ryzyka w Polsce
16 561 zł	tyle wynosi średnie, zaległe zadłużenie Polaka
147 477	tyle osób spłaciło zadłużenie w okresie listopad 2011 – marzec 2012
5,7%	taki odsetek Polaków nie reguluje zobowiązań terminowo
96,37 mln zł	na taką kwotę zalega największy dłużnik zanotowany w bazach BIK, BIG InfoMonitor i ZBP
2,5 mln	tyle raportów udostępnił BIG InfoMonitor od stycznia 2011 do marca 2012 r.

Profil klienta podwyższonego ryzyka

Klient podwyższonego ryzyka finansowego to najczęściej mężczyzna pomiędzy 30 a 39 rokiem życia, mieszkający w województwie śląskim lub mazowieckim, w mieście poniżej 500 tysięcy mieszkańców, a w przypadku dwóch powyższych województw – w Warszawie lub w Katowicach. Jego średnie zaległe zadłużenie wobec banków, firm pożyczkowych, telekomunikacyjnych oraz firm dostarczających usługi masowe wynosi 16 561 złotych.

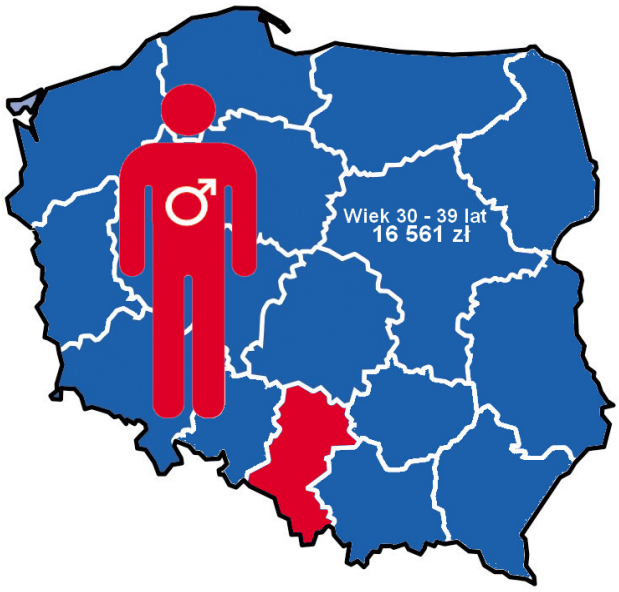

W porównaniu z raportem z listopada minionego roku średnie zaległe zadłużenie wzrosło o 84 złotych. Jest więc o zaledwie 0,5% większe niż cztery miesiące wcześniej.

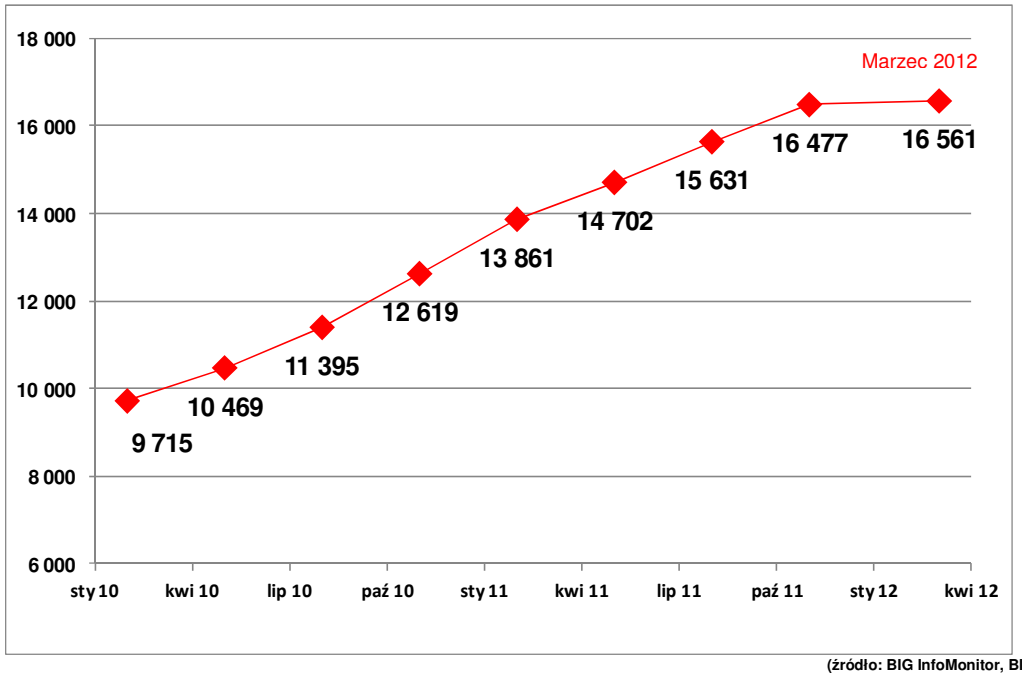

(źródło: BIG InfoMonitor, BIK, ZBP)

Łączna kwota zaległych płatności

Łączna kwota zaległych płatności klientów podwyższonego ryzyka w Polsce, odnotowanych w Rejestrze Dłużników prowadzonym przez BIG InfoMonitor oraz w Biurze Informacji Kredytowej, w marcu 2012 roku wyniosła

35,75 miliarda złotych.

Zobowiązania te wynikają m.in. z niezapłaconych rachunków za energię elektryczną, gaz, usługi telekomunikacyjne, czynsz za mieszkanie, z tytułu alimentów, pożyczek, a także z niespłacanych kredytów hipotecznych i konsumpcyjnych.

Kwota zadłużenia powiększyła się w czasie ostatnich czterech miesięcy o 1,40 miliarda złotych. Zaległe zadłużenie Polaków zwiększyło się o 4% w stosunku do listopada 2011 roku. Tempo przyrostu tej kwoty jest na zbliżonym poziomie co we wcześniejszych miesiącach. Łączna kwota zaległych zobowiązań klientów czasowo nie wywiązujących się z płatności na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy wzrosła o 27% (7,54 miliarda złotych).

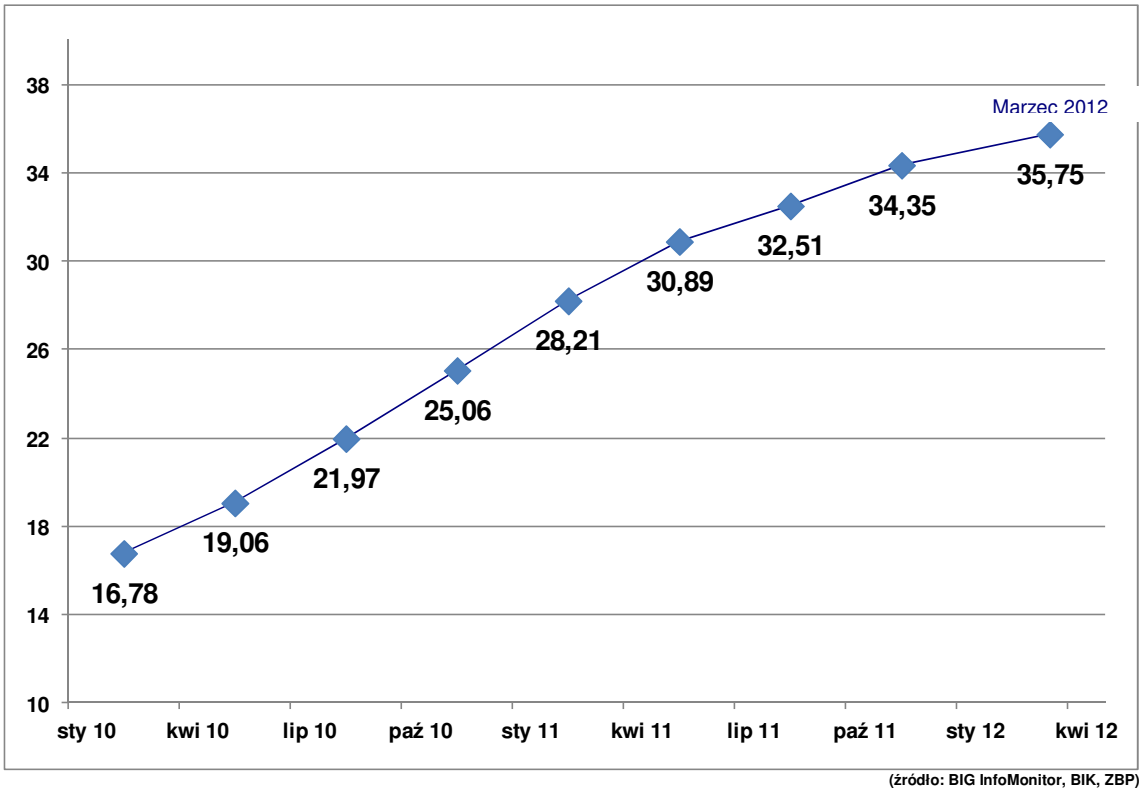

(źródło: BIG InfoMonitor, BIK, ZBP)

Łączna kwota zaległych płatności klientów czasowo niewywiązujących się ze zobowiązań – od listopada 2009 do marca 2012 (w mld zł)

Kwota zaległych płatności w podziale na województwa

Z danych BIG InfoMonitor wynika, że najwyższy poziom zadłużenia niezmiennie odnotowuje się w województwie śląskim. Jego mieszkańcy nie spłacają zobowiązań na łączną kwotę przekraczającą 6,9 miliarda złotych, a ich zadłużenie w ciągu ostatniego kwartału wzrosło o blisko 430 mln zł. W województwie mazowieckiem, drugim co do wielkości zadłużenia regionie Polski, wartość zaległych zobowiązań również wzrosła i wynosi obecnie blisko 4,9 miliarda złotych.

Do grona regionów, w których zadłużenie mieszkańców przekroczyło 3 miliardy złotych dołączyło kolejne województwo. Obecnie wśród niechlubnych liderów są już cztery województwa: śląskie, mazowieckie, dolnośląskie i wielkopolskie. W ciągu ostatniego kwartału powiększyło się również grono województw, których kwota zadłużenia przekroczyła co najmniej 2 miliardy złotych. Obecnie do tej grupy dołączyło województwo zachodniopomorskie. Zadłużenie mieszkańców tego regionu wynosi 2,031 miliarda złotych.

Kolejny raz najlepiej ze swoich zobowiązań wywiązują się mieszkańcy województwa świętokrzyskiego – zaległe zobowiązania w tym województwie to w tej chwili ponad 564 milionów zł, co oznacza wzrost o zaledwie 13 mln zł w porównaniu do listopada 2011 roku i ponad 105 milionów w stosunku do lutego minionego roku.

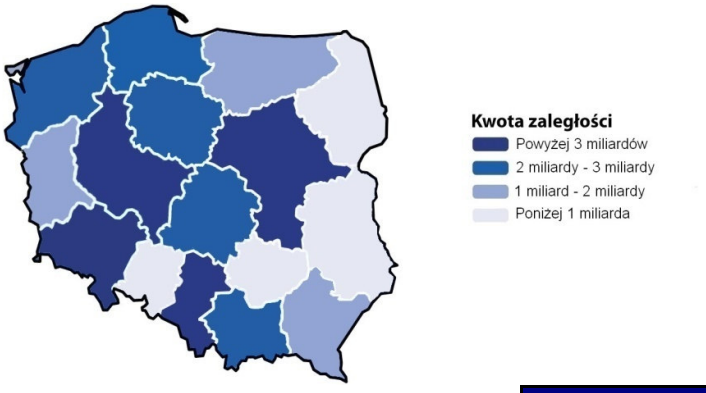

Województwo	Łączna kwota w złotych
śląskie	**6 952 017 046**
mazowieckie	4 915 500 758
wielkopolskie	3 333 158 417
dolnośląskie	3 059 771 740
pomorskie	2 631 310 516
łódzkie	2 194 599 525
kujawsko-pomorskie	2 125 604 553
małopolskie	2 112 245 182
zachodniopomorskie	2 031 227 098
lubelskie	1 327 020 111
warmińsko-mazurskie	1 076 176 774
lubuskie	1 048 602 689
podkarpackie	999 638 856
opolskie	720 379 354
podlaskie	621 763 047
świętokrzyskie	564 465 506
nieznane	36 034 118

Suma	35 749 515 287

Liczba klientów podwyższonego ryzyka

Liczba klientów, którzy zalegają z płatnością zobowiązań wynosi:

2,158 miliona.

Skokowo wzrosła liczba klientów podwyższonego ryzyka. Obecnie 2 158 708 osób nie płaci w terminie swoich zobowiązań. W ciągu ostatnich czterech miesięcy grupa ta zwiększyła się o ponad 74 tysiące osób.

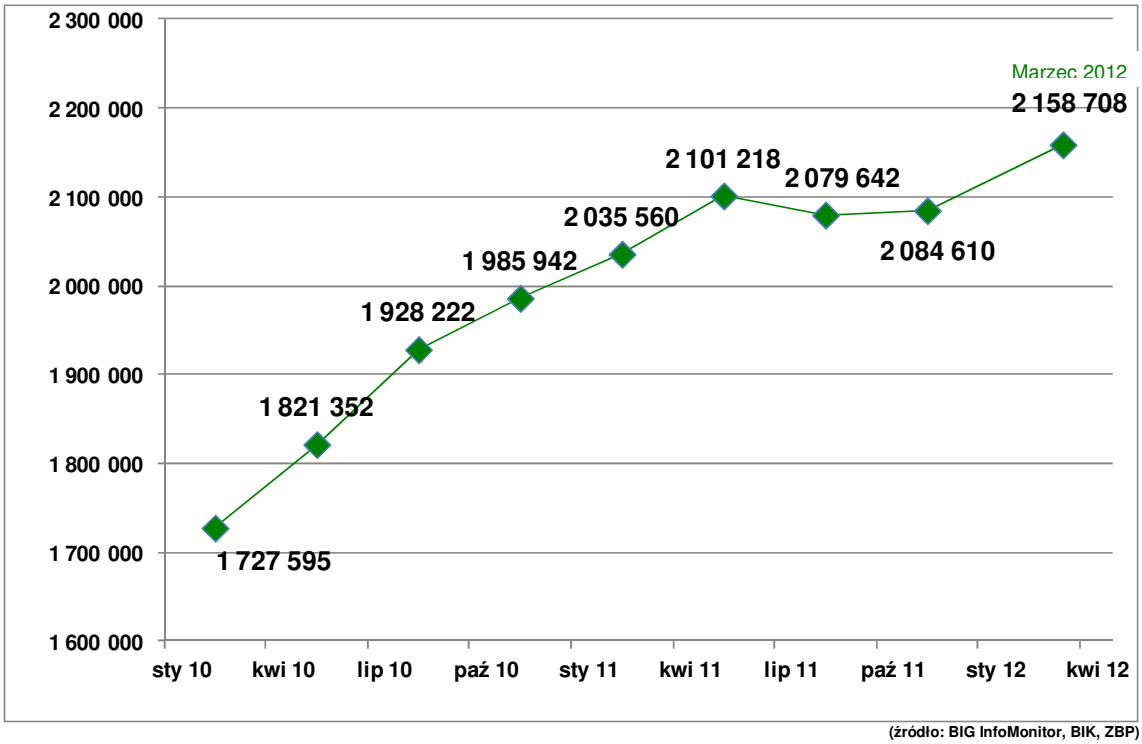

(źródło: BIG InfoMonitor, BIK, ZBP)

Łączna liczba klientów czasowo niewywiązujących się ze zobowiązań – od listopada 2009 do marca 2012

Liczba zadłużonych w poszczególnych województwach

Niezmiennie od początku badania najwięcej klientów podwyższonego ryzyka występuję w województwie śląskim – obecnie jest ich 323 879.Jednakże najwyższy przyrost dłużników w ciągu ostatnich trzech miesięcy nastąpił w województwie mazowieckim, gdzie grono dłużników powiększyło się o ponad 18 tysięcy co stanowi 7%.

Zdecydowanie najmniejszy przyrost dłużników nastąpił w województwie lubuskim, gdzie w ciągu trzech miesięcy grono klientów podwyższonego ryzyka zwiększyło się o zaledwie 1 091 co stanowi około 1% całej grupy dłużników w tym województwie.

Niestety w pozostałych województwach liczba klientów podwyższonego ryzyka zwiększyła się zdecydowanie bardziej. Średnia tego przyrostu dla całej Polski wynosi ponad 4,5 tysiąca osób nie radzących sobie z zaległymi zobowiązaniami.

Województwo świętokrzyskie jest regionem Polski, w którym odnotowano najmniej osób z zaległymi długami – 44 567 tysięcy.

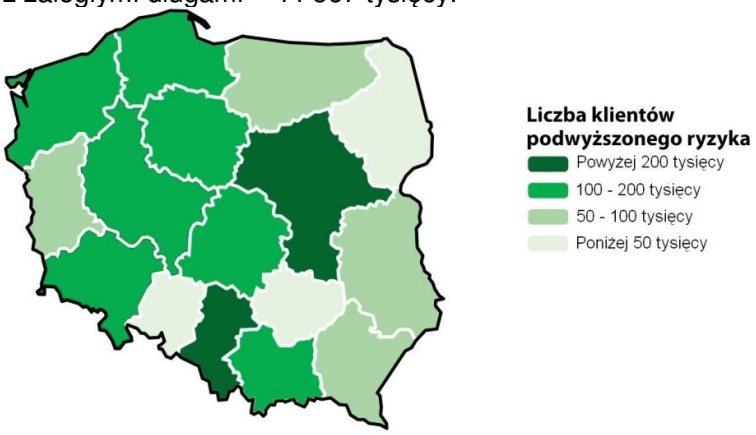

Województwo	Liczba klientów podw. ryzyka
Śląskie	**323 879**
Mazowieckie	273 268
Wielkopolskie	198 711
Dolnośląskie	193 106
Pomorskie	152 946
Łódzkie	150 200
Kujawsko-Pomorskie	145 867
Zachodniopomorskie	135 539
Małopolskie	124 690
Lubelskie	95 139
Warmińsko-Mazurskie	88 329
Lubuskie	72 335
Podkarpackie	67 763
Opolskie	47 251
Podlaskie	44 587
Świętokrzyskie	44 567
nieznane	531
Suma	**2 158 708**

Liczba klientów podwyższonego ryzyka na 1000 mieszkańców

Dane z marca 2012 r. wskazują na wzrost liczby klientów podwyższonego ryzyka na 1000 mieszkańców. Obecnie 57 osób to klienci podwyższonego ryzyka. W porównaniu do edycji z listopada minionego roku wzrost ten wynosi 0,2 pp.

W województwach zachodnich odnotowano znacząco większy odsetek osób zalegających z płatnościami w stosunku do województw wschodnich. Najwięcej niesolidnych płatników pochodzi z województwa zachodniopomorskiego gdzie na 1000 mieszkańców przypada 80 klientów podwyższonego ryzyka. Grono osób, które nie radzą sobie z płaceniem zobowiązań w tym regionie, wzrosło o 0,2pp.

Niestety przerwana została pozytywna tendencja spadkowa w województwie lubuskim, gdzie w ciągu ostatnich 6 miesięcy minionego roku liczba klientów podważonego ryzyka spadała. Obecnie w tymże województwie przybyło o jednego dłużnika więcej na 1000 mieszkańców i obecnie jest ich już 72.

Niezmiennie najlepiej relacja ta wypada w województwie podkarpackim, gdzie na 1000 mieszkańców tylko 32 osoby nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań terminowo.

Średnio 57 na 1000, czyli 5,7% Polaków nie reguluje swoich zobowiązań terminowo.
W ostatnim kwartale średnia wzrosła o 0,2 pp.

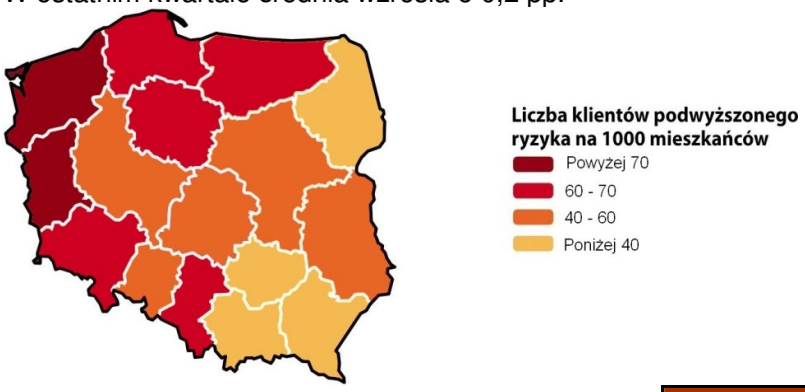

Województwo	Liczba klientów podw. ryzyka na 1000 mieszk.
zachodniopomorskie	80
lubuskie	72
kujawsko-pomorskie	70
śląskie	70
pomorskie	68
dolnośląskie	67
warmińsko-mazurskie	62
łódzkie	59
wielkopolskie	58
mazowieckie	52
opolskie	46
lubelskie	44
podlaskie	38
małopolskie	37
świętokrzyskie	35
podkarpackie	32

Liczba klientów podwyższonego ryzyka, a kwota zadłużenia

Najnowsza edycja raportu InfoDług wbrew powszechnym opiniom pokazuje, że większość długów to stosunkowo niskie kwoty. Tylko około jedna piata dłużników (22,20%) zalega na kwoty powyżej 10 tysięcy złotych.

Najwięcej niespłaconych zobowiązań jest wśród osób, które posiadają przeterminowane zobowiązania w przedziale od 2001 do 5000 zł – jest to blisko 25,74% wszystkich zaległych zadłużeń.

Aż 61,15% wszystkich dłużników zalega na kwoty, które nie przekraczają 5000 zł. Zatem są to kwoty, które przy oszczędnym i zdecydowanym planowaniu budżetu powinny być w zasięgu spłaty.

Kwota zaległości	Mężczyźni	Kobiety	Liczba zobowiązań[1]
<= 500	147 896	125 986	273 882
501 - 1 000	221 041	189 407	410 448
1 001 - 2 000	366 498	318 177	684 675
2 001 - 5 000	525 669	469 706	995 375
5 001 - 10 000	345 234	298 430	643 664
> 10000	517 636	340 667	858 303
Suma	**2 123 974**	**1 742 373**	**3 866 347**

1 369 005

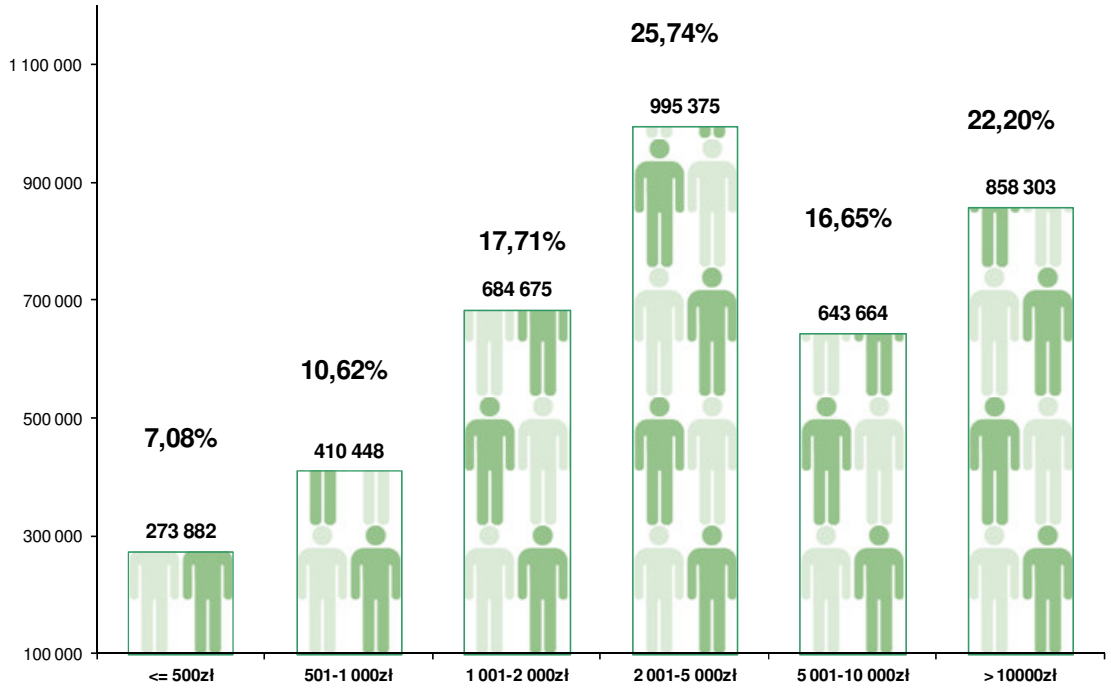

[1] zestawienie zostało przygotowane pod kątem unikalnych transakcji zgromadzonych w BIK i BIG InfoMonitor, a nie pojedynczych osób

10 najbardziej zadłużonych osób w Polsce

Na pierwszym miejscu niezmiennie znajduje się osoba pochodząca z województwa mazowieckiego, którego łączna suma zaległego zadłużenia wynosi ponad 96 milionów złotych i w ciągu ostatnich trzech miesięcy wzrosła o 1 150 343 złotych.

Kwota zadłużenia drugiej osoby na liście, również pochodzącej z Mazowsza, jest już zdecydowanie mniejsza i wynosi ponad 37 milionów zł. Na trzeciej pozycji znajduje się mieszkaniec województwa lubuskiego z długiem na ponad 36 milionów złotych. We wszystkich przypadkach źródłem zadłużenia są niespłacone kredyty mieszkaniowe, na zakup towarów, usług, papierów wartościowych, pożyczki.

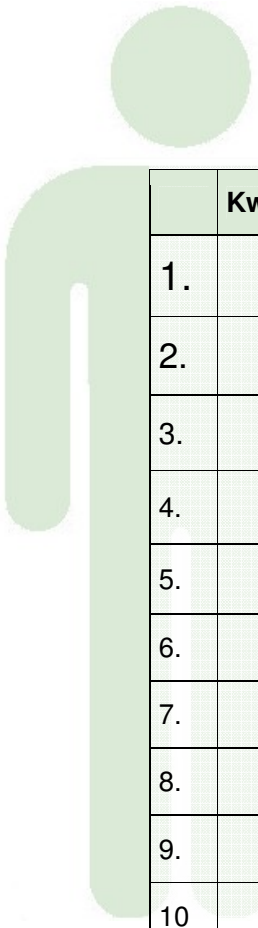

	Kwota zaległości dłużnika	Województwo
1.	96 376 615	mazowieckie
2.	37 868 283	mazowieckie
3.	36 887 668	lubelskie
4.	23 267 005	dolnośląskie
5.	18 242 208	podkarpackie
6.	13 941 050	mazowieckie
7.	12 677 880	wielkopolskie
8.	12 676 972	śląskie
9.	12 199 640	mazowieckie
10	11 438 017	zachodniopomorskie

Liczba osób, które spłaciły swoje zobowiązania

W ciągu ostatnich trzech miesięcy liczba osób, które mają problemy z terminowym regulowaniem zobowiązań wzrosła o ponad 74 tysięce osób i wynosi obecnie 2 158 708. Od listopada ze swoimi zaległymi płatnościami poradziły sobie 147 477 osoby. Niestety jest to o ponad 24 tysiące mniej niż między sierpniem a listopadem zeszłego roku.

Marcowe wyniki InfoDługu wskazują, że grono osób, które spłaciły swoje zaległości płatnicze to 7% wszystkich zadłużonych. Niestety w tym czasie pojawiło się kolejnych 221 575 dłużników, którzy przestali terminowo regulować swoje płatności.

Zmiana w liczbie osób zadłużonych w okresie od listopada 2011 do marca 2012

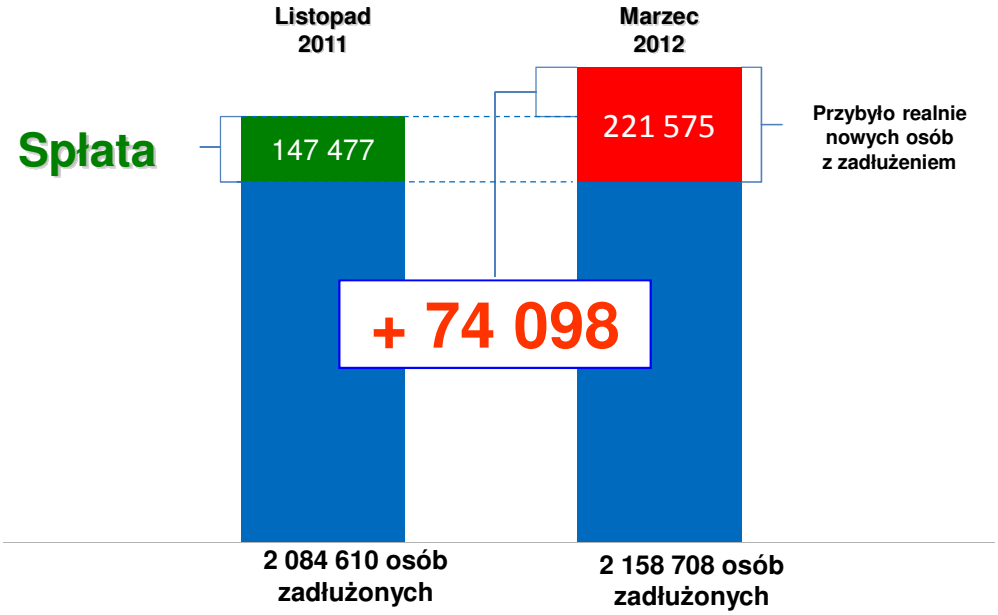

Profil klienta podwyższonego ryzyka w Warszawie

Klient podwyższonego ryzyka mieszkający w Warszawie to najczęściej mężczyzna pomiędzy 30 a 39 rokiem życia, mieszkający na Mokotowie, albo Pradze - Południe. Jego średnie zaległe zadłużenie wobec banków, firm pożyczkowych, telekomunikacyjnych oraz firm dostarczających usługi masowe wynosi 24 656 złotych.

Średnie zadłużenie dla całej Polski

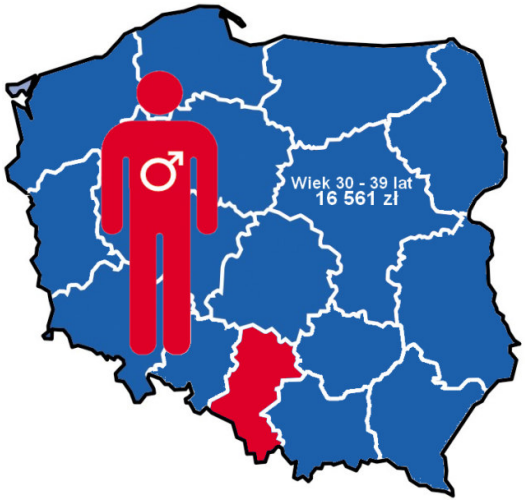

M.st. Warszawa

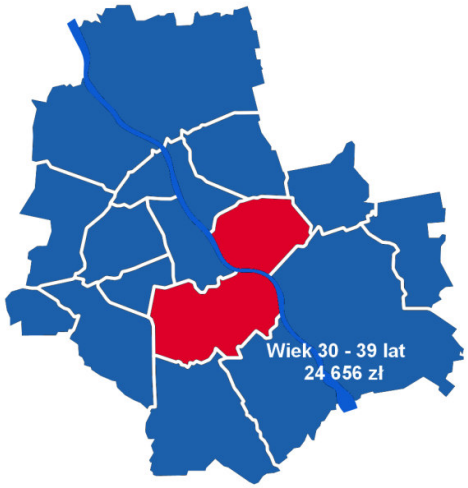

W pierwszych trzech miesiącach 2012 roku średnie zaległe zobowiązanie mieszkańca Warszawy było o 8 096 złotych wyższe niż przeciętnego Polaka, czyli aż o 49%.

Najwyższy poziom średniego zadłużenia wśród mieszkańców Warszawy wystąpił na Ursynowie, gdzie na jednego dłużnika średnio przypada 31 135 zł zaległych zobowiązań.

Liczba klientów podwyższonego ryzyka

Na koniec marca w Warszawie mieszkało blisko 100 tys. osób, które nie radzą sobie z płatnościami w terminie. Grupa klientów podwyższonego ryzyka mieszkająca w stolicy jest większa niż łączna liczba niesolidnych dłużników w takich województwach jak: lubelskie, warmińsko-mazurskie, lubuskie, podkarpackie, opolskie, świętokrzyskie, podlaskie.

W pierwszym kwartale 2012 roku najwięcej dłużników mieszkało w centralnej części Warszawy. Prymat w gronie niechlubnych liderów, zajmują mieszkańcy Mokotowa, wśród których 11 423 osoby to dłużnicy. Równie źle radzą sobie mieszkańcy Mokotowa, Pragi-Południe i Śródmieścia.

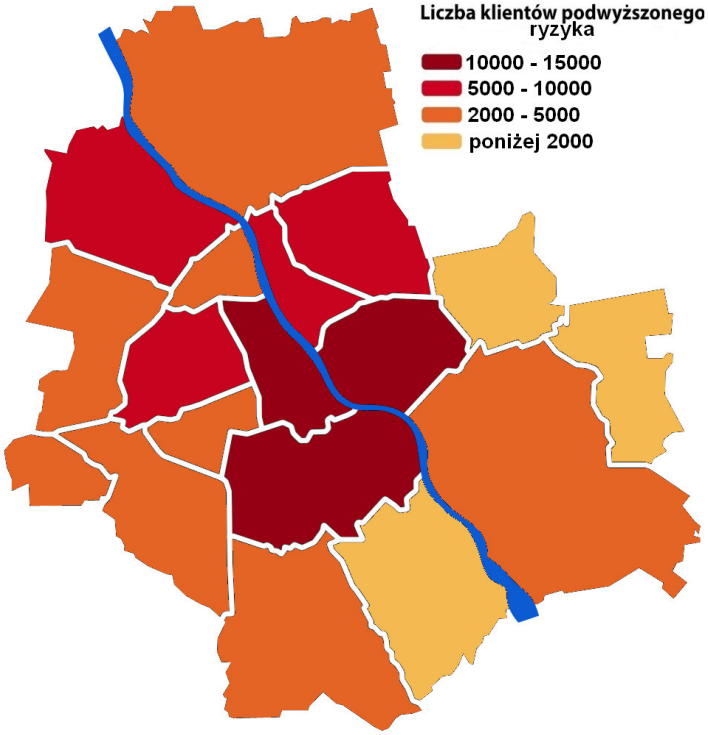

W niektórych dzielnicach miasta sytuacja jest znacznie lepsza i liczba dłużników nie przekracza 2 tysięcy mieszkańców. Najlepiej w tej kategorii radzą sobie mieszkańcy Wesołej gdzie niesolidnych płatników wynosi 892 osoby.

Warszawa na tle województwa mazowieckiego

Łączna kwota zaległych płatności na koniec marca w Warszawie to ponad 43% wszystkich niespłaconych zobowiązań w województwie mazowieckim. Na koniec pierwszego kwartału 2012 roku wszystkie zaległe płatności odnotowane w Rejestrze Dłużników prowadzonym przez BIG InfoMonitor oraz w Biurze Informacji Kredytowej w Warszawie wyniosły

2,32 miliarda złotych.

Liczba dłużników w Warszawie na koniec marca 2012 osiągnęła

97 483 osób.

Co jednak ciekawe liczba niesolidnych dłużników w Warszawie przekracza 36% wszystkich nierzetelnych płatników w województwie mazowieckim. Zestawiając te dane z łączną kwotą zaległości widać, że mieszkańcy Warszawy nie regulują płatności na wyższe kwoty niż pozostali mieszkańcy regionu.

Warto dodać, że Mazowsze jest drugim po Śląski województwem z najwyższą liczbą niesolidnych dłużników i łączną kwotą zaległych płatności.

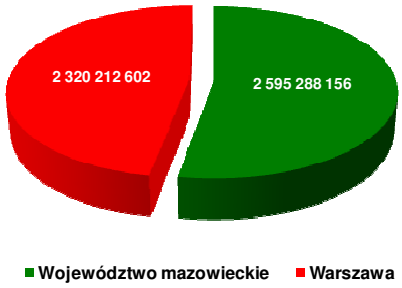

ANALIZA

Andrzej Topiński
Główny Ekonomista BIK

Czy będą kłopoty z kredytami mieszkaniowymi we franku szwajcarskim ?

Kredytobiorcy, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe w walutach obcych (głównie we franku szwajcarskim) w okresie mocnej złotówki nie mieli dotąd poważniejszych kłopotów z ich obsługą. Złoty umacniał się pomiędzy czerwcem 2006 roku, gdy frank kosztował 2,60 złotego, do końca lipca 2008 roku, gdy staniał do 2 złotych. W tym okresie banki udzieliły 286 tysięcy kredytów w walutach obcych, głównie we franku. Kredytów mieszkaniowych w złotych udzielono w tym czasie 369 tysięcy. Kredytobiorcy frankowi muszą teraz kredyty spłacać słabą złotówka (obecnie około 3,40 zł. za franka) co oznacza, że raty kapitałowe w przeliczeniu na złote są obecnie wyższe niż zakładano przy zaciąganiu kredytu. Kredytobiorcy z roczników 2006 i 2007 do niedawna nie odczuwali skutków słabego złotego w płaconych ratach. Wprawdzie rata kapitałowa wzrosła, ale wzrost ten został skompensowany spadkiem oprocentowania stopy procentowej (Libor CHF) służącej do wyliczania raty odsetkowej. Kredytobiorcy płacili więc łączną ratę kapitałowo-odsetkową na starym poziomie. Mała wrażliwość wysokości rat na kurs franka wynika też stąd, że większość kredytów obsługiwana jest w formule rat stałych (annuitetowych), przy których w pierwszych latach obsługi kredytu spłaca się głównie odsetki, raty kapitałowe są w tym czasie niewielkie. Wzrosła wprawdzie wskutek podrożenia franka kwota zadłużenia, ale to jest kłopot nie na dzisiaj, a raczej na przyszłość - jeśli złoty się nie umocni.

Kiedy frank szwajcarski przekroczył wyraźnie poziom 3 złotych, co nastąpiło w II kwartale 2011 roku , portfele kredytów udzielonych w 2006 i 2007 roku zaczęły się mocniej psuć. Między kwietniem a sierpniem 2011 roku udział rachunków obsługiwanych z opóźnieniem ponad 30 dni, pochodzących z portfela 2006 roku, wzrósł o 0,36 pkt. procentowego (rok wcześniej w tym samym okresie dwukrotnie mniej). Portfel pochodzący z 2007 roku pogorszył się w tym okresie o 0,45 pkt. (rok wcześniej o 0,32 pkt.) Ciągle jednak udział rachunków obsługiwanych z opóźnieniem powyżej 90 dni, a więc poważnie zagrożonych, nie przekracza w portfelach z lat 2006 i 2007 jednego procenta. Jesienią 2011 roku między wrześniem a grudniem, kiedy kurs franka przestał rosnąć i oscylował wokół ceny 3,60 złotego, tempo psucia portfeli wyhamowało. Ciekawe czy umocnienie się złotego w 2012 przyniesie widoczną w statystykach poprawę spłacalności kredytów zaciągniętych w okresie słabego franka.

Generalnie kredytobiorcy frankowi mają się dobrze, bo raty płacone przez nich są cięgle na znośnym poziomie. Rośnie jednak, mimo dokonanych spłat ich zadłużenie wyrażone w złotych , co w efekcie jeśli frank nie osłabnie, przyniesie wyższe raty w przyszłości. Bywa, że ich mieszkania są mniej warte od zadłużenia – nie mogą ich więc bez straty sprzedać lub zamienić.

Zmiany regulacyjne wprowadzone przez Komisję Nadzoru Finansowego, które obowiązują od 1 stycznia 2012 roku, szczególnie Rekomendacja S(II) spowodowały, że liczba nowych kredytów udzielanych w walutach obcych znacząco zmalała. Większość banków wprowadziła zaostrzone kryteria oceny zdolności kredytowej oraz wymogi dotyczące kapitału własnego jeszcze w IV kwartale 2011 roku. Według raportu AMRON-SARFiN udział kredytów walutowych w całym portfelu kredytów hipotecznych w IV kwartale nie przekraczał

25%. W rekordowym 2008 roku, tylko kredyty denominowane we frankach szwajcarskich stanowiły blisko 70% portfela.

Tabele

Sumy zaległych płatności w podziale na województwa:

Województwo	*Łączna kwota w złotych*
Śląskie	6 952 017 046
Mazowieckie	4 915 500 758
Wielkopolskie	3 333 158 417
Dolnośląskie	3 059 771 740
Pomorskie	2 631 310 516
Łódzkie	2 194 599 525
Kujawsko-Pomorskie	2 125 604 553
Małopolskie	2 112 245 182
Zachodniopomorskie	2 031 227 098
Lubelskie	1 327 020 111
Warmińsko-Mazurskie	1 076 176 774
Podkarpackie	1 048 602 689
Lubuskie	999 638 856
Opolskie	720 379 354
Podlaskie	621 763 047
Świętokrzyskie	564 465 506
nieznane	36 034 118
suma	**35 749 515 287**

Liczba klientów podwyższonego ryzyka i średnie zaległe zadłużenie w województwach

Województwo	*Liczba dłużników*	*Łączna kwota w złotych*	*Średnia zaległość w złotych*
dolnośląskie	193 106	3 059 771 740	15 845
kujawsko-pomorskie	145 867	2 125 604 553	14 572
lubelskie	95 139	1 327 020 111	13 948
lubuskie	72 335	999 638 856	13 820
łódzkie	150 200	2 194 599 525	14 611
małopolskie	124 690	2 112 245 182	16 940
mazowieckie	273 268	4 915 500 758	17 988
opolskie	47 251	720 379 354	15 246
podkarpackie	67 763	1 048 602 689	15 475
podlaskie	44 567	621 763 047	13 951
pomorskie	152 946	2 631 310 516	17 204
śląskie	323 879	6 952 017 046	21 465
świętokrzyskie	44 587	564 465 506	12 660
warmińsko-mazurskie	88 329	1 076 176 774	12 184
wielkopolskie	198 711	3 333 158 417	16 774
zachodniopomorskie	135 539	2 031 227 098	14 986
nieznane	531	36 034 118	15 845
suma	**2 158 708**	**35 749 515 287**	**16 477**

Liczba klientów podwyższonego ryzyka na 1000 mieszkańców

Województwo	*Liczba klientów podw. ryzyka na 1000 mieszkańców*
zachodniopomorskie	80
lubuskie	72
kujawsko-pomorskie	70
śląskie	70
pomorskie	68
dolnośląskie	67
warmińsko-mazurskie	62
łódzkie	59
wielkopolskie	58
mazowieckie	52
opolskie	46
lubelskie	44
podlaskie	38
małopolskie	37
świętokrzyskie	35
podkarpackie	32
średnia dla kraju	**55**

Procentowy podział klientów podwyższonego ryzyka ze względu na płeć

Województwo/Płeć	*Mężczyźni*	*Kobiety*
dolnośląskie	58%	42%
kujawsko-pomorskie	58%	42%
lubelskie	60%	40%
lubuskie	59%	41%
łódzkie	56%	44%
małopolskie	61%	39%
mazowieckie	59%	41%
opolskie	60%	40%
podkarpackie	64%	36%
podlaskie	63%	37%
pomorskie	61%	39%
śląskie	59%	41%
świętokrzyskie	60%	40%
warmińsko-mazurskie	61%	39%
wielkopolskie	59%	41%
zachodniopomorskie	60%	40%
średnia dla kraju	**59%**	**41%**

Płeć klientów podwyższonego ryzyka w podziale na województwa

Województwo \ Płeć	*Mężczyźni*	*Kobiety*	*suma*
dolnośląskie	112 455	80 651	**193 106**
kujawsko-pomorskie	85 246	60 621	**145 867**
lubelskie	56 713	38 426	**95 139**
lubuskie	42 619	29 716	**72 335**
łódzkie	83 883	66 317	**150 200**
małopolskie	75 562	49 128	**124 690**
mazowieckie	160 657	112 611	**273 268**
opolskie	28 126	19 125	**47 251**
podkarpackie	43 294	24 469	**67 763**
podlaskie	28 022	16 545	**44 567**
pomorskie	92 665	60 281	**152 946**
śląskie	189 854	134 025	**323 879**
świętokrzyskie	26 924	17 663	**44 587**
warmińsko-mazurskie	53 941	34 388	**88 329**
wielkopolskie	116 589	82 122	**198 711**
zachodniopomorskie	80 992	54 547	**135 539**
nieznane	*382*	*149*	**531**
suma	**1 277 924**	**880 784**	**2 158 708**

Wiek klientów podwyższonego ryzyka w podziale na województwa:

Województwo/Wiek	*<20*	*20-29*	*30-39*	*40-49*	*50-59*	*>=60*	*Suma*
dolnośląskie	609	35 503	49 578	35 964	37 935	33 517	**193 106**
kujawsko-pomorskie	325	26 456	36 600	29 189	27 799	25 498	**145 867**
lubelskie	195	16 599	24 317	19 341	18 187	16 500	**95 139**
lubuskie	249	14 459	19 040	13 851	13 507	11 229	**72 335**
łódzkie	290	24 340	37 330	30 298	30 251	27 691	**150 200**
małopolskie	349	22 695	30 917	26 270	24 025	20 434	**124 690**
mazowieckie	586	50 152	71 381	53 210	52 983	44 956	**273 268**
opolskie	99	8 513	11 641	9 836	9 151	8 011	**47 251**
podkarpackie	97	12 244	17 412	14 685	12 807	10 518	**67 763**
podlaskie	85	9 090	11 149	9 798	8 136	6 309	**44 567**
pomorskie	455	29 378	39 758	30 464	28 914	23 977	**152 946**
śląskie	799	54 289	78 285	65 792	66 488	58 226	**323 879**
świętokrzyskie	78	7 788	10 901	8 939	8 524	8 357	**44 587**
warmińsko-mazurskie	189	18 031	23 576	17 936	16 249	12 348	**88 329**
wielkopolskie	492	38 080	51 277	40 222	37 103	31 537	**198 711**
zachodniopomorskie	323	25 133	35 736	26 728	26 436	21 183	**135 539**
nieznane	1	78	118	117	108	70	**492**
suma	**5 221**	**392 828**	**549 016**	**432 640**	**418 603**	**360 361**	**2 158 669**

Płeć nierzetelnych klientów w podziale na miasta powyżej i poniżej 500 tys. mieszkańców:

Województwo/Płeć	*Mężczyźni*	*Kobiety*	*Suma*
miasta > 500 tysięcy mieszkańców	151 662	116 458	**268 120**
miasta i wsie < 500 tysięcy mieszkańców	1 126 262	764 326	**1 890 588**
suma	**1 277 924**	**880 784**	**2 158 708**

Płeć nierzetelnych klientów w podziale na miasta powyżej i poniżej 100 tys. mieszkańców:

Województwo \ Płeć	*Mężczyźni*	*Kobiety*	*suma*
miasta > 100 tysięcy mieszkańców	451 181	334 268	**785 449**
miasta i wsie < 100 tysięcy mieszkańców	826 743	546 516	**1 373 259**
suma	**1 277 924**	**880 784**	**2 158 708**

Liczba nierzetelnych klientów w miastach powyżej 100 tys.:

Miasto/Płeć	*Mężczyźni*	*Kobiety*	*suma*
Białystok	7 506	4 533	**12 039**
Bielsko-Biała	7 055	4 959	**12 014**
Bydgoszcz	15 704	12 527	**28 231**
Bytom	9 545	7 175	**16 720**
Chorzów	6 385	5 173	**11 558**
Częstochowa	9 516	8 152	**17 668**
Dąbrowa Górnicza	5 431	4 049	**9 480**
Elbląg	6 948	5 508	**12 456**
Gdańsk	18 442	12 310	**30 752**
Gdynia	11 108	7 399	**18 507**
Gliwice	7 873	5 821	**13 694**
Gorzów Wielkopolski	6 062	4 614	**10 676**
Kalisz	4 731	4 241	**8 972**
Katowice	26 922	17 437	**44 359**
Kielce	5 548	4 055	**9 603**
Koszalin	4 363	3 129	**7 492**
Kraków	22 487	16 484	**38 971**
Legnica	7 129	5 587	**12 716**
Lublin	11 391	9 165	**20 556**
Łódź	30 576	27 503	**58 079**
Olsztyn	14 779	9 407	**24 186**
Opole	4 115	3 198	**7 313**
Płock	5 898	4 241	**10 139**
Poznań	21 327	16 472	**37 799**
Radom	7 813	5 953	**13 766**
Ruda Śląska	6 718	4 891	**11 609**
Rybnik	5 355	3 455	**8 810**
Rzeszów	4 235	2 722	**6 957**
Sosnowiec	9 959	7 679	**17 638**
Szczecin	19 309	14 068	**33 377**
Tarnów	3 626	2 410	**6 036**
Toruń	8 938	6 715	**15 653**
Tychy	4 859	3 260	**8 119**
Wałbrzych	11 162	8 516	**19 678**
Warszawa	56 181	40 186	**96 367**
Włocławek	6 983	5 432	**12 415**
Wrocław	21 091	15 813	**36 904**
Zabrze	9 836	6 738	**16 574**
Zielona Góra	4 275	3 291	**7 566**